

עלון מס' 4

שאל האגודה הישראלית

לגרפולוגיה יישומית

תוכן עניינים

- 3- ..... קצת על האגודה
- 5- ..... עט לחתום
- 8- ..... מצוקות בצירי ילדים
- 11- ..... במסגרת הפינה "קצר ולעניין"
- 13- ..... על הימנה, הכלה והפנמה, ומה שסביבם
- 16- ..... כתב היד ותאונות דרכים

קצת על האגודה

סיכום שנת 2012:

1. ביום 6.6.12 התקיימה סדנא בחצר ביתה של חברת ההנהלה קטי זמט בנושא כתב יד זוגיות בהנחייתה של הגב' מירי ארזי.
2. יצאו לאור 3 עלונים עם מאמרים בנושאים רבים הקשורים לגרפולוגיה, את העלונים ניתן לקרוא באתר של האגודה, בפייסבוק ולקבל במייל.
3. התקיימו 2 בחינות הסמכה – ביולי ובדצמבר.

תוכנית האגודה לשנת 2013:

מועד משוער לאירוע	תכני האירוע	המרצה/המנחה	מקום האירוע
פברואר 2013	הרצאות בנושא: פסיכופתולוגיה הפרעות אישיות סימני מצוקה בכתב היד	דר' ארלט מינצר פסיכולוגית קלינית. הגרפולוג, מר עוזי עופר.	אולם ריזפלד הפקולטה למדעי החקלאות, רחובות.
אפריל/מאי 2013	כנס חגיגי: חלוקת תעודות הסמכה לשנת 2013	התעודות תוענקה ע"י חברי הנהלת האגודה.	מקום האירוע יפורסם בראשית מרץ 2013.
מאי 2013	בחינה מקדימה לקראת מבחן ההסמכה.	יש לעיין בפורמט הבחינה שבאתר. www.grapho.co.il	מקום הבחינה פרופ' פלאוט פארק המדע, רחובות.
יוני 2013	מבחן הסמכה לעומדים בקריטריונים הנדרשים.	יש לעיין בפורמט הבחינה שבאתר.	מקום הבחינה פרופ' פלאוט פארק המדע, רחובות.
אוקט/נובמבר 2013	יום השתלמות – קבוצות דיון בנושאים מגוונים מעולם הגרפולוגיה. לסיים, רב שיח.	קבוצות הדיון בהנחיית גרפולוגים מוסמכים.	הודעה על מקום ויום ההשתלמות תשלח במהלך חודש יולי 2013
דצמבר 2013	בחירות ליו"ר האגודה וחברי הנהלת האגודה לשנת 2014.	הבחירות תתקיימנה בין חברי האגודה בלבד.	מקום האירוע יפורסם בחודש נובמבר 2013.

חשוב לזכור, התוכנית הנ"ל מהווה בסיס הניתן לשינוי בהתאם להתפתחויות ולשינויים רלוונטיים.

עלון מס' 4 – פברואר 2013

אנו נשמח לקבל מכם הערות ורעיונות, לשיפור והעשרת התוכנית הן בתכנים והן בהצעות ייעול אופרטיביות שתתרומנה לכולנו.

חברים ו/או אחרים המעוניינים להעלות רעיונות ו/או הצעות לשיפור מוזמנים לפנות לאגודה באמצעות [אתר האינטרנט של האגודה](http://www.grapho.co.il/) (<http://www.grapho.co.il/>) והן באמצעות [פייסבוק של האגודה](https://www.facebook.com/i.g.a.grafo?ref=ffa) (<https://www.facebook.com/i.g.a.grafo?ref=ffa>).

חברי הנהלת האגודה והתפקידים:

- יוסי דמתי - יו"ר האגודה, ועדת בחינות.
- סיון זילברשטיין – סגנית יו"ר האגודה, ועדת אירועים.
- מירי ארזי – ועדת ביקורת.
- עדי קורן – ועדת ביקורת.
- רונית גיטלמן – רכזת האגודה, ועדת בחינות.
- קטי זמט – חברת הנהלה.
- אתי רום – ועדת בחינות.
- חגית אלוס - ועדת תרבות, עלונים ותקשורת.

עט לחתום

מאת: רונית גיטלמן

החתימה היא יצירה אישית של הכותב, אין לה כללים או תקן כמו לאותיות הא"ב אותן למדנו לכתוב בקפידה בכיתה א'. החתימה יכולה להעיד על מצבו הבריאותי והנפשי של החותם, על יחסו לחברה ואל עצמו. נוכל לבחון דרך החתימה תכונות כמו אמינות ויושר, מקוריות, מופנמות, ביטחון עצמי, סדר וארגון, אסרטיביות ועוד. אז מה החתימה שלכם אומרת? לפניכם מדריך קצר לפירוש חתימות.

לחתימה שימושים רבים – אנחנו חותמים על צ'ק וקבלות ובבנק לצורך משיכת כספים או קבלת משכנתא, חותמים כאישור במסמכים חשובים. רופא מאשר בחתימתו מתן תרופות למטופליו, שופט בבית משפט חורף את דינו של הנאשם בחתימתו, הסכמי שלום בין מדינות נסגרו בחתימה. החתימה חשובה כל-כך שיש המנסים לזייף חתימות למטרות האישיות, דבר אשר לעיתים נדון בבית משפט ונחשב לעבירה פלילית אבל הנושא שייך לתחום אחר, לגרפולוגיה משפטית, אותו נניח כרגע.

לחתימה לבדה אין משמעות אלא בהשוואה לניתוח הכתב. כתב היד משקף את אישיות הכותב כפי שהיא, את תחושותיו ושאיפותיו, כישרונות ויכולת ביצוע, אופן חשיבתו, מידת הסתגלותו בחברה ויחסו לעצמו. החתימה מייצגת את האופן בו הכותב מציג את עצמו כלפי חוץ, איך היה רוצה להיות. על ידי בחינת פרמטרים והשוואה בין הכתב כולו לחתימה, פרמטרים כמו גודל הכתב, מהירות הכתיבה, תנועה, קישורים, לחץ, קריאות וכדומה נוכל לעמוד על משמעותה של החתימה.

ישראל אודם, מראשוני המייסדים של הגרפולוגיה בארץ מציין בספרו "האדם וכתב ידו" שבדיקת החתימות מחייבת זהירות יתרה "בל יועמד החותם במערומי נפשו ובייחוד במגרעותיו וליקוייו, קבל עם ועדה". מאחר והחתימה אינדיבידואלית ולקוחה מעולם סמליו של הכותב אין נוסחה כללית שיכולה לפרש את כל האפשרויות. ניתוח החתימה נשען על בסיס הגרפולוגיה ונעזר בכלים המוכרים לניתוח כתב יד.

החתימה מורכבת מהשם – שם פרטי, שם משפחה או שניהם יחד והתוספת האישית של החותם. השם הפרטי מסמל את האני, האינדיבידואל, הערך העצמי של הכותב. שם המשפחה מלמד על הייחוס המשפחתי וסטטוס חברתי. לעיתים נראה שינויים בחתימה אצל אישה שהחליפה את שם נעוריה בשם משפחתו של בעלה, יתכן ותדגיש את שם המשפחה החדש או תחליף את מיקום השם משפחה לפני שמה הפרטי או שנראה שינויים בזווית הכתיבה או בתנועה בין השם הפרטי לשם המשפחה. כך גם כותבים אשר משפחתם מקור לגאווה או מנגד רצון לברוח מעבר משפחתי כאוב, נוכל לראות לפעמים שינויים שמאדירים את המשפחה או מצמצמים את חשיבותה ומדגישים את האני.

עתה נבחן כמה סוגים של חתימות –

חתימה הכוללת שם פרטי ושם משפחה בכתב קריא ופשוט (חתימה מס' 1) ללא שינויים גדולים מהטקסט משמעותה שהכותב אדם מאוזן ופתוח, אין בו צורך להסתיר או להתחכם. מציג את עצמו כמו שהוא.

שם משפחה ללא שם פרטי (חתימה מס' 2) – גאווה משפחתית או צרכי המשפחה קודמים לאינדיבידואל, יתכן גם תלות במשפחה.

שם פרטי ללא שם משפחה (חתימה מס' 3) – צורך בעצמאות, רצון להצליח לבד, השקעה באני, לעיתים אגוצנטריות.

חתימה לא ברורה (חתימה מס' 4) – חוסר כנות, צביעות או צורך להיות מקורי ומיוחד.

חתימה מוקפת בעיגול (חתימה מס' 5) – התבודדות וזהירות. אנשים סגורים וחשדנים.

חתימה עם קו מתחת (חתימה מס' 6) – חיפוש אחר יציבות ו"קרקע בטוחה" וגם יכול להיות צורך להופיע מול אנשים, הדגשת העצמי.

חתימה מחוקה עם קו על השם (חתימה מס' 7) – ביקורת עצמית חריפה, ביטול ה"אני", חוסר אמונה עצמית.

חתימה בראשי תיבות (חתימה מס' 8) – קיצור תהליכים, התמקדות בעיקר.

נקודה בסוף החתימה (חתימה מס' 9) – (במיוחד אם היא עגולה) סדר וארגון, אסרטיביות, אף אחד לא יערער על דבריי.

חתימה שעולה למעלה (חתימה מס' 10) – שאפתנות, פועלים בדרך ההיגיון.

חתימה שיורדת כלפי מטה (חתימה מס' 11) – מתנהלים ע"פ הרגש, יצריים וחומריים.

כמובן שהאפשרויות רבות ומגוונות, ישנן חתימות עם ציורים וסמלים שמאפיינים את חייו של הכותב – תחום העיסוק, תחביבים ועוד. מומלץ לאבחן את החתימה בשילוב עם כתב היד.

- 1 אורי אלוני
- 2 מיכאל
- 3 סיליה
- 4 אילן
- 5 שביט
- 6 אסתר
- 7 אילנה
- 8 ש.ב.ר
- 9 א.א.ז.ה.כ.
- 10 ~~ש~~
ש
- 11 ~~ש~~
ש^א

מצוקות בצירי ילדים

מאת: מיכל וימר

עידן האינטרנט מביא מגוון רחב של יתרונות לעולמם של ילדים: אפשרויות של ידע והתפתחות, משחקים מלאי דמיון המעודדים לפעולה ואפילו גם אפשרויות שונות לקשרים באמצעות הרשתות החברתיות. כמעט ואי אפשר למנוע מהילדים את החשיפה לעולם האינטרנט העשיר והמגוון.

יחד עם זאת, יתכנו גם מצבים בהם הילד נחשף לתכנים שאינם תואמים לגילו (תכנים מיניים, אלימים וכיו"ב), או למשל לשיחה עם גורם שאינו מזדהה ומתחזה... הסיכון הפחות מוכר, והנפוץ הרבה יותר הוא חשיפה תמימה לעמוד הבית השמור במחשב. די בתקופת מתיחות ביטחונית כפי שהחלה בחודש נובמבר האחרון כדי שעמוד הבית יוצף בתמונות של בתים הרוסים ואנשים במצוקה.

חשיפה של הילד לתכנים מורכבים גוררת באופן טבעי תגובות של מתח וחרדה אצל חלק מהילדים. כהורים וכאנשי מקצוע, באפשרותנו להקדים תרופה למכה ולעשות שימוש בצירי ילדים כדי להבין טוב יותר את עולמם הרגשי של הילדים.

כוחם של הצירים טמון בכך שהמצוקה מופיעה בהם לפני שהיא מופיעה בהתנהגות, ולכן מאפשרת תגובה מהירה ויעילה יותר לשיפור המצב.

כל בחירה שהילד מבצע בציר, מושפעת על פי רוב ממצבו הפיזי, המנטאלי והנפשי ופחות מהצורך לחקות ולעמוד במשימה שהוכתבה מגבוה (כמו למשל בכתבי יד שהם מיומנות נרכשת יותר). הצירים ממשיכים ללוות את כתבי היד של הילדים ובני הנוער כשרבוטים בציד המחרות, ובהמשך כחלק אינטגרלי מהחתימה.

להלן, מספר סימנים שיש לתת עליהם את הדעת, עם הופעתם בצירים. עלי להדגיש כי איתור של מצוקות בצירי ילדים מחייב בדיקה של מספר רב של צירים, הופעה סטטיסטית והצלבה של מספר רב של סימנים, כמו גם תצפית על הילד והתערבויות אחרות בהתאמה למקרה במדובר:

ראשית, באופן הכללי ביותר יש לתת את הדעת לכל תופעה קיצונית שהיא – שימוש לאורך תקופה ארוכה במיוחד בצבע אחד תוך סירוב להשתמש בצבעים אחרים, או לחילופין ציור שחוזר על עצמו שוב ושוב (וכאן יש לסייג, את הצירים המאפיינים תקופות נורמטיביות בקרב ילדים – תקופת הלבבות של גיל חמש וכד'). אני ממליצה שלא להתייחס לנושא הציור – התייחסות שהתגלתה כבלתי מובהקת במחקרים אקדמאיים – אלא לייחס משמעות למצוקה מבעד לסגנון הציור, איכויות הקו, אופן ההתארגנות על הדף וכדומה.

במילים אחרות, לא 'המה' הוא הקובע כי אם 'האיך'.

הגרסיה פתאומית בשלבי הציור – למשל, ילד בן 6 שעד כה צייר באופן צורני וסימבולי חוזר פתאום לשלב השרבוט. הרגרסיה הפתאומית מגנה על הילד משום שהוא חוזר לשלב מוכר ולכן בטוח יותר עבורו. מעניין לציין, בהקשר לתופעה זו, כי מגמת הרגרסיה בציור עשויה להופיע לפני ביטוייה בהתנהגות – כלומר, היא עשויה לרמז על קושי שעדיין אינו מוצא ביטוי בהתנהגות, אך עתיד להתבטא בהתנהגות.

שימוש בלחץ חלש מאוד – כאן יש לשלול בראש ובראשונה האם התופעה נובעת מסיבה פיזיולוגית (טונוס שרירים נמוך וכד'), במידה ואפשרות זו נשללת יעיד הדבר, בהצלבה עם סימנים נוספים, על כיוונים של חוסר בטחון ותחושת חוסר אונים לגבי יכולת התמודדותי עם העולם.

מיקום אלמנטים בצידי הדף – ילדים רבים החווים קושי בהשתלבות חברתית, או חשים שנוכחותם אינה משמעותית לסובבים אותם, ימקמו בית/פרח/ דמויות בצידי הדף, תוך שקיים רווח גדול ומשמעותי במרכז הדף.

ציורי דמויות מעוותות ומפלצתיות – שיניים חשופות, ידיים גדולות ומאיימות ובעיקר דמויות חסרות כל צלם אנוש – כל אלה קשורים לנושא הציור. כפי שציינתי קודם לכן, הנושא עצמו לא מעיד בהכרח על מגמות של מצוקה, יחד עם זאת כאשר כל עבודתו האומנותית של הילד מוצפת בתכנים מעין אלה, יש להמשיך ולבדוק כיוונים של קושי ובעיקר פחד גדול מהתמודדות עם הסובב אותו. מן הראוי לציין, כי ילדים רבים (ובעיקר בנים) אוהבים לצייר מפלצות ודמויות כוחניות, ולא כולם מעידים על מצוקה. ציור יהפוך למעיד על מגמות של מצוקה רק כאשר מתקיימים מספר תנאים גרפיים כגון: קו שבור, תנועה רוטטת על הדף וכד'.

ציורים שבלוניים ונוקשים מדיי – כאשר הציור אינו תולדה של התבטאות חופשית, יש לבחון אפשרות שהילד חווה קושי כלשהו. כאשר הילד מקפיד יתר על המידה שלא לצאת מהקווים, מקפיד מאוד על המסגרת של הציור, צובע בלחץ חזק כל כך עד שנוצר חור בדף, ובעיקר יוצא מכליו כאשר אינו מצליח במשימה זו, יש לבחון אפשרות של קושי בהתמודדות עם מצבים לא צפויים/ מצבי חרדה ובעיקר פחד מביצוע לא מושלם.

פחדים ומצוקות בציורי ילדים בעקבות חשיפה לתכנים שהילד מתקשה לעבד מבחינה רגשית יופיעו בציורים ומחייבים הפניה של ההורים לתהליך של ייעוץ והדרכה או בהמשך טיפול

עלון מס' 4 – פברואר 2013

רגשי עבור הילד. הצוות המקצועי שעובד מדי יום עם הילד, עשוי באמצעות התבוננות פשוטה על ציורי הילד להתריע מבעוד מועד ולעזור באופן אמיתי לילד עצמו.

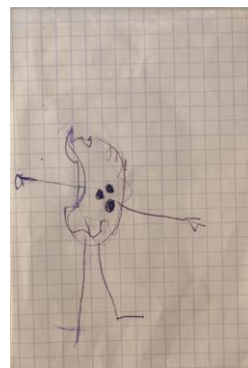
השמטת דלת הכניסה לבית כסימן לניסיון התמודדות עם התקפת טילים

תחושת חזק ועוצמה המותאמת לגיל הילדות אל מול התקפת טילים כבדה

רגסיה ברמת הציור ושימוש בלחץ חזק מאד וחלש מאד לסירוגין

לקבלת חוברת מתנה מיוחדת עבור קוראי עלון האגודה הישראלית לגרפולוגיה יישומית,

כנסו לקישור המצורף כאן: www.todraw.co.il/12345.php

מיכל וימר

תרפיסטית בהבעה ויצירה (M.A)

מנהלת המרכז הישראלי לפענוח ציורי ילדים

מחברת הספר: המדריך השלם לפענוח ציורי ילדים

www.todraw.co.il

טלפון: 052 – 6350040

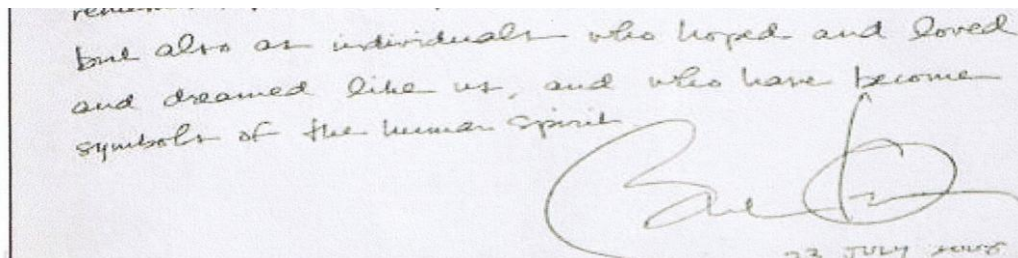
במסגרת הפינה "קצר ולעניין"

מאת: יוסי דמתי

כאשר אנו רואים את מועמד הדמוקרטים מקפץ בקלילות אל הבמה מניף ידיו בתיאטרליות ומעביר אל המוני האדם את האנרגיות והכריזמה שכל כך מאפיינות אותו, והקהל הרב שומע את דבריו הנאמרים בלהט האמונה, בעוצמת ההווייה ובכוח השכנוע המאפיינים את מסריו, והעם מריע מוחה כפיים ומוחה דמעה בהתרגשות.

ואני מביט במחזה המרתק ובדמות הניצבת זקופת קומה על הבמה המקרינה ביטחון ואומץ ושואל רטורית, מה היה אומר על כך "מרטין לותר קינג" האיש שחלם ונרצח לפני 40 שנה ע"י מתנקש שקטע את חלומו האישי אך לא הצליח להפסיק את חלומם של מיליוני אפרו-אמריקאים גאים ומזדקפים. היום יוכל לנוח מרטין לותר ולהמשיך למלמל בשקט לעצמו, "החלום שלי מתגשם" ואני לא מרפה וממשיך להרהר ונע במחשבותיי מאישיותו הנבואית של מרטין לותר קינג, אל אישיותו הסוחפת עשירת הכריזמה של ברק אובאמה וממול בדמיוני מגיח מול עיניי כתב ידו של מי שמתעתד להיות נשיאה של ארה"ב, מי שאמור להוביל את העולם החופשי אובאמה, שלא מכבר היה שייך לעם שדוכא באכזריות ובעבדות מחפירה ע"י אבותיהם של מי שהיום בוחרים בו לעמוד בראשם, להיות נשיאם. ולו הם מושיטים באהבה וברצון את שרביט הניצוח, את המנדט לקבוע עבורם את דרכי התנהלותה של האומה האמריקאית, המעצמה בעלת ההשפעה הכלל עולמית.

החלטתי לבדוק את כתב ידו ואת חתימתו של ברק אובאמה, ולנסות לזהות סימנים גרפיים המעידים על אישיותו האמיתית ועל מה שעושה אותו לכזה. לפניכם כתב ידו וחתימתו של ברק אובאמה ואבחון גרפולוגי בסיסי על אישיותו של מי שעתיד להוביל את העולם החופשי לפחות בארבע השנים הקרובות.

ניתן להבחין בחתימתו המיוחדת של ברק אובאמה. האות B הגדולה שפותחת את חתימתו ומעידה על הצורך בנוכחות ומפגש ראשוני מרשים. בהמשך הכתב החוטי בחתימה שמעיד על יכולת תמרון, דיפלומטיה ותחכום. והאות O שעוטפת את שם משפחתו אובמה. מה

עלון מס' 4 – פברואר 2013

שמעיד על נכונות להיחשף עד גבול מסוים. אובאמה מסוכך ומגן על משפחתו ומסתיר משהו מהחלקים "המיוחדים" בעברו. ניתן לראות קו דק שיוצא אל עבר שולי הסיום כשהקצה נוטה מעט כלפי מטה, מה שמוכיח על אישיות פרוגרסיבית מחד ומאידיך על זהירות בתנועתו קדימה.

בכתב עצמו ניתן להבחין בכושר שכנוע הדבק מאוד במטרותיו ומשלב יכולת חשיבה(קוגניטיבית) עם כושר יישום ופרקטיקה.

הוא מהיר תפיסה ובעל יכולת להקשיב, לאסוף "מידע" אינפורמציה ולהפעילה בעת הצורך. הוא אינטואיטיבי ע"פ החושים בחתימתו ובו בעת הוא אמביציוזי גם ע"פ מהלך השורות והרוחב המשני באותיותיו.

ברק אובאמה בביקורו האחרון בכותל המערבי.

דיפלומטיה, תמרון ותחכום.

יוסי דמתי, גרפולוג

יו"ר האגודה לגרפולוגיה יישומית

טל" 08-9478478 נייד: 0524636691

מכון "כישורים" רחוב פלאוט 10 פארק המדע, רחובות

על הימנה, הכלה והפנמה, ומה שסביבם

מאת: אודי בן יעקב

הימנה קשתית מסוגנת בראש האות + לחץ צדדי ימינה + קו עבה
הרישום המסוגן ימינה משקף מוטיבציה של הכלה לגבי דברים שקשה לפלוני להכיל, לקבל, להבין, לעכל, לתפקד ולתקשר כאשר זה קורה, להשלים עם, לעבור לסדר היום. אותו רישום משקף גם מוטיבציה/יומרה/אשליה של הפנמה לגבי דברים שפלוני לא באמת הפנים והכיר בהם, בזמן ובשיעור הנכון. כגון זה שרק לכאורה מפנים את התמורות במציאות ונערך בהתאם כאשר בפועל הוא לא באמת מזהה שינוי ולא גמיש דיו לסגל את עצמו אליו. הנושאים שזורים יחד וניתן דוגמא: פלוני מתקשה/מסרב להאמין שבת זוגתו בוחרת להיפרד ממנו ומתכוונת לממש את איומה לעזוב אותו. במקום להכיר במציאות הוא משכנע את עצמו שזו גחמה שתחלוף. היות שעזיבת האישה מנוגדת לחינוך ולמסורת חלה אינפלציה ברגישויות ובלחצים שזה מכניס אותו. כאשר זה קורה הוא מתקשה, או מנסה, אולי מצליח חלקית/זמנית, או מועד לכישלון במאמציו לגייס מוטיבציה של הכלה בנידון. כשלון בהכלה עלול להוביל למשל למעשה רצח.

נתמקד בהכלה

הקושי להגיע ליכולת הכלה בנידון נובע מכך שאותו נושא מפריע לו, חורה ואוכל אותו, משבית את מנוחתו, מתסיס ומעצבן אותו. הלחץ להגיב מהבטן ולעשות מעשה נובע מכך שמדובר בנושא רגיש וכאוב אצלו יותר מאשר אצל מישהו אחר ולכן יש לו קושי סובייקטיבי של הכלה מאמץ ההכלה עשוי להיות מוצלח מדומה או מוצלח זמנית (רישום קשתי) או מועד בוודאות לכישלון ברישום של רבוע שבור. מאמץ ההכלה מתייחס לתחומי חיים מגוונים ולהלן רשימה לא מלאה של דברים שפלוני מתאמץ להכיל אותם - על אף קושי והתנגדות פנימית להכילם, קושי שנגזר ממבנה אישיות ומשקעי עבר.

מאמץ הכלה כושל לגבי:

חוסר גיבוי ואישור ליוזמתו, פגיעה בעצמאותו וסמכויותיו, התערבות בשיקוליו, התערבות מהצד, תכתיבים והנחתת הוראות ופתרונות מגבוה, הפסד וכישלון, ביקורת מצד החברה,

עקרונות החוק והאתיקה, התנהגות נורמטיבית הגונה, שפיות הנפש, דרישות עיוניות ומקצועיות, ניצול וחוסר הגינות, שקרים והטעיות, חוסר סדר וניקיון, חוסר משמעת ואי שמירה על הכללים, חוסר נימוס ותרבות, זלזול והפקרות, ראש קטן וחוסר אחריות, הפעלת לחצים, הגזמה בדרישות, חוסר סבלנות, חוסר התחשבות, חוסר הערכה והתייחסות, חוצפה ותביעות, סירוב להיעתר לחיזור ומין, קיפוח, הפלייה, אי צדק, גזענות, שוביניזם, שוויון. אם לסכם, כל אימת שפלוני רגיש בנידון נקלע לסיטואציה שבה מככים אלמנטים מסוימים (מהרשימה) הוא נכנס לקונפליקט, לחצים וסרטים עם עצמו, למאמץ ומנגד לקושי של הכלה.

ניקח שתי דוגמאות:

איש לא אוהב שמנצלים ולא הגונים אתו, משקרים אותו, אך מי שנפגע מכך בעברו בצורה קשה יותר נמצא בעמדה נחותה ורגישה יותר משל אחרים. יש לו קושי רב יותר להכיל זאת, לעבור על כך לסדר היום, לתפקד ולהמשיך לשתף פעולה לאחר אירוע שכזה.

אדם שחונך בחוזקה לסדר וניקיון, חוקים וכללים, נימוס ותרבות מתקשה להכיל את היפוכם בהתנהגות הסובבים אותו. אחרים שמים לב, נותנים דעתם, מביעים תמיהה אך לא מעבר לכך, בעוד שאותו זה ממש מלחיץ ומעצבן, מפריע לו, משבית את מנוחתו, גוזל ממנו אנרגיות רבות.

המוטיבציה המסוגנת לשפר את יכולת הכלה היא בעצם מוטיבציה שנועדה לשפר את כושר ההסתגלות וניקח דוגמא:

זה שמפריע לו חצופים, גסים, לא מעריכים מאד מתחשק לו להדיר רגליו מחברתם ולא לשרתם ולכן יכולתו לשתף פעולה ולתת שירות לקהל כזה מצטמצמת. אלא שדרישות החיים מחייבות לפרקים לחבור ולשתף פעולה גם עם כאלה ואין את הפריבילגיה לסנן אותם. מאמץ ההכלה נועד אם כן למתן רתיעה והסתייגות בסיסית ולהמיר אותה בהכלה חיצונית כלשהי.

היעדר רישום ומוטיבציה של הכלה מלמדת שלא קיימת גם הנכונות הבסיסית להשתדל או לשחק כדי להכיל זאת. בקטגוריה זו מוצאים את מי שמוכנים לשלם גם מחיר אישי גבוה ובלבד להיות נאמנים לאמת ולקו שהם מאמינים בו, שחונכו לאורו וכד'.

הרישום המסוגן משקף את המאמץ להכיל, לעכל, לתפקד ולתקשר נוכח דבר שהוא רגיש אליו, שמפריע לו יותר מאשר לאדם הרגיל. (מישהו מלכלך, מעשן במקום ציבורי, משקר, מעז לבקר אותו, לסרב לו) עד כדי קושי להתרכז ולהרפות מכך ולפעמים עד נטירה ומופרעות.

התנהגות החברה מעצימה את לחציו, מחאתו, ביקורתו, אי הסכמתו והתנגדותו עד כדי לחץ לתגובה בוטה וחרפה ושבירה של כללי הנימוס והמשחק, הדחה או התפטרות דראסטיים כמו בכל נושא יש רמות ודרגות. קשה להכלה משמעותו שזה בעל סיכוי לחבל בהסתגלותו, שביעות רצונו והתאקלמותו, ולהיפך. נטיית הלב היא להגיב, לבקר ולא להסכים לכך עד כדי תקשורת ושיתוף פעולה שלא עולים יפה.

מוטיבציה של הכלה משקפת את המאמץ לדכא/למתן את הרגישות לגירוי ולהגיב באופן ענייני, מידתי, מתון, מאופק, בעיתוי ובטאקט. בעוד שמבחינת התחושה והרצון האמיתי מתחשק לו לצעוק ולהפוך את השולחן, להיכנס בהם, לריב/לעזוב. מכעיס אותו שדרישות השכר שלו נדחו אך גם למתוח את החבל יותר מדי איננו רוצה. הרישום המסוגן משקף את המאמץ להכיל, לקבל להשלים עם..לעבור על כך לסדר היום למרות שזה חורה ואוכל אותו ומתחשק לו לריב/להתפטר.

מהרפואה ככה כיה

ריבוע שביר שמורכב מרישום ימינה מסוגן הוא עדות ל: הכלה כושלת

רטט, שבירה וקטיעה ברישום מסגרת מעידים על אי יכולת הכלה לאורך זמן ומנבא על כישלון כמעט וודאי בהסתגלות מאמץ הכלה מועד לכישלון של דרישות החוק והאתיקה, התנהגות נורמטיבית הגונה פוטנציאל של מועד להיכשל ולחזור לסורו (סמים, גניבות, חברה לא טובה), פוטנציאל לכישלון התהליך השיקומי, מאבק איתנים לשמור על שפיות למנוע נסיגה נפשית, פוטנציאל מובנה של הרס עצמי, כישלון בעמידתו במבחן המציאות והעבודה, ביישום העקרונות הלכה למעשה, בעמידה בהשפעות מאמץ לחזק את הביקורת העצמית כנגד לחצים וחולשות, מרמז על קוצר יד לעתיד לטפל בפגמיו ולעמוד בדרישות החברה,

פגמה ניר צפורה חביבה המור
למנוח יצחק

כתב היד ותאונות דרכים

מאת: מיכל נפתלי

האם אפשר לזהות בכתב יד אם אדם מועד לתאונות דרכים? "בהחלט. אני מאמינה שתאונה אינה גזירת גורל ושלבחון היום יכול למנוע תאונה מחר", אומרת מיכל נפתלי, בעלת מכון נפתלי לגרפולוגיה וממשיכת דרכו של אביה, ד"ר אריה נפתלי, הגרפולוג הראשון בארץ.

נפתלי פיתחה מודל ייחודי שבאמצעותו אפשר לזהות על פי כתב היד אם האדם מועד לתאונות דרכים. "אנחנו יודעים שרוב התאונות מתרחשות בגלל הגורם האנושי. כתיבה היא התנהגות לשמה. אנחנו כותבים כמו שאנחנו אוכלים, עושים אהבה או נוהגים. הנהיגה מבטאת את אישיות האדם לטוב ולרע, בהתאם לאופיו, לחינוך שקיבל, לאנרגיות העומדות לרשותו ולאופן שבו הוא מנווט אותן, וכל אלה מתבטאים גם בכתב היד. אנחנו בודקים אם האדם כשיר לנהוג ואם הוא כשיר להתמודד עם הפתעה בכביש".

ניתן לראות בכתב האדם יוכל למנוע תאונה

נפתלי מסבירה שהיא מתייחסת לעיקרון הניגודים המשלימים, שעובד בכל מקום, גם בטבע (למשל מחזוריות הגאות והשפל). "בין שאר הפרמטרים אני בודקת את האיזון בין מתח להרפיה. אדם שיושב מאחורי הגה צריך להיות באיזון בין מתח ודריכות להרפיה ושחרור. מחד גיסא הוא חייב להיות ערני ומשחרר מספיק, ומאידך גיסא הוא צריך להיות דרוך כדי לקלוט בזמן מצב מפתיע. אדם שנמצא באיזון יוכל להגיב נכון לסיטואציה ובעצם למנוע תאונה, ואת זה אני רואה בכתב".

"היופי במודל הזה הוא שיש אפשרות להפנות את האדם לטיפול או לפעילות מתאימים שיאפשרו לו לחולל שינוי ובהמשך לראות את השינוי בכתב היד. למשל, אדם מתוח מדי אפשר להפנות לתרגילי הרפיה כלשהם כמו יוגה וטאי צ'י. היתרון הגדול של הגרפולוגיה הוא בכך שהיא משקפת את השינוי שחל אצל הנהג לאחר פרק זמן קצר יחסית".

המודל של נפתלי נוסה בקואופרטיב אגד, במסגרת פיילוט שזכה למאה אחוזי הצלחה: "קיבלתי מהם כתבי יד של נהגים ועל פי ניתוח כתב היד גיליתי מי עלול לעשות תאונה, מי לא יעשה תאונה לעולם ומי הם הנהגים הגבוליים, שיש להם סיכוי קטן לעשות תאונה. ואכן התברר שהאבחון היה מדויק במאה אחוזים: כל הנהגים שאובחנו כבעלי פוטנציאל לעשות תאונה - אכן עשו תאונה בעבר, וכך גם לגבי שתי הקבוצות האחרות".

מיכל נפתלי - מכון נפתלי לגרפולוגיה
www.naftali.co.il